

PEDAGOGISK FORSKNING I SVERIGE

PfS.

Verksamhetsberättelse, verksamhetsåret
sept 2022 – sept 2023

SWERA, 10-12 oktober 2023, Högskolan i Gävle

Pedagogisk forskning i Sverige, Linnéuniversitetet 2018-

Den vetenskapliga tidskriften Pedagogisk Forskning i Sverige drivs av föreningen SWERA, Swedish Educational Research Association. Tidskriften publiceras sedan 1 juli, 2018 i samverkan med Linnéuniversitetet. Värdskapet övergick från Malmö högskola och Lunds universitet (1 januari 2013 - 1 juli 2018) till Linnéuniversitetet (f.r.om. 1 juli 2018). Kontaktuppgifter för tidskriften är:

Adress: Pedagogisk forskning i Sverige, Linnéuniversitetet, 351 95 Växjö E-post: redaktion.pedforsk@lnu.se
Hemsida: www.pedagogiskforskning.se

Redaktion

Pedagogisk forskning i Sverige utges i Linnéuniversitetets regi och drivs av föreningen SWERA, Swedish Educational Research Association. Ansvarig utgivare är prof. Sverker Lindblad, Göteborgs universitet. Redaktionens övergripande arbete stöds av ett nationellt tidsskriftsråd med företrädare från olika lärosäten.

Det nationella rådet om/ny-konstituerades under SWERA-konferensen, Umeå universitet, 4-5 oktober 2018, med representation från landets lärosäten (mandattid, 3-5 år). Sammansättningen baseras på kontinuitet från tidigare redaktionsråd och nya företrädare utifrån möjligheter att verka som lokala och nationella ambassadörer för tidskriften. Medlemmar i PFS nationella råd är:

Andreas Fejes (Linköpings universitet), Ulrika Jepson Wigg (Mälardalens universitet), Andreas Bergh (Örebro universitet), Jonas Aspelin (Högskolan Kristianstad), Linda Rönnberg (Umeå universitet), Erika Björklund (Högskolan i Gävle), Åsa Mäkitalo (Göteborgs universitet), Marie Nilsberth (Karlstad universitet), Joakim Landahl (Stockholms universitet), Marie Karlsson (Uppsala universitet), Sangeeta Bagga-Gupta (Högskolan i Jönköping), Helena Korp (Högskolan Väst), Fredrik Lindstrand (Konstfack Stockholm), Johan Dahlbeck (Malmö universitet), Lena Boström (Mittuniversitetet), Sara Irisdotter Aldenmyr (Högskolan Dalarna), Eva Brodin (Lunds universitet), Pernilla Nilsson (Högskolan i Halmstad), Lovisa Bergdahl (Södertörns högskola)

Nordiska medlemmar:

Kirsten Sivesind (Norge), John B Krejsler (Danmark), Michael Uljens (Finland), Gestur Gudmundsson (Island)

Det nationella rådet träffas en gång om året, efter att SWERA:s årliga konferens ägt rum. Rådslaget 2022 ägde rum som ett digitalt möte 7 december 2022.

Redaktionen består av:

Huvudredaktör: Daniel Sundberg, professor, Linnéuniversitetet

Redaktör: Andreas Nordin, professor och Bettina Vogt, lektor, Linnéuniversitetet

Redaktionssekreterare: Bettina Vogt, lektor, Linnéuniversitetet.

Redaktionsassistent: Erik Gustavsson, doktorand, Linnéuniversitetet (1 juli 2018-1, juli 2019), Camilla Forsberg, doktorand, pedagogik, Linnéuniversitetet (1 juli, 2019- 1 januari 2022), Richard Andersson, doktorand pedagogik, Linnéuniversitetet, 2022-01-01--2022-12-31), Josef Quaderi, doktorand pedagogik, Linnéuniversitetet & Anna Wahlgren, doktorand pedagogik, Linnéuniversitetet (2023-01-01--).

Redaktionen har möten varannan vecka då varje nytt inkommet bidrag hanteras och det löpande arbetet med inskickade bidrag och kommande utgivning behandlas. På dagordningen finns också alltid strategiska frågor kring marknadsföring, utveckling av portalen, utveckling av policydokument samt tekniska frågor kring OJS.

Kvalitetssäkring

Redaktionen har under verksamhetsåret 2022–2023 arbetat vidare med kvalitetssäkringen kring review-processen. Varje artikel som uppfyller tidskriftens grundläggande kvalitetskrav granskas genom dubbel och anonym peer-review av två sakkunniga granskare som utses av redaktionen. Vid motstridiga bedömningar anlitas en tredje anonym sakkunnig. Sakkunnigpoolen har uppdaterats, särskilt utifrån att få sakkunnig kompetens inom olika inriktningar och forskningsområden och utifrån nationell representation från olika lärosäten. Digitala panelsamtal baserade på nya temanummer har vidareutvecklats som en spridningsinsats under arbetet med årets nya temanummer. Ett tekniskt utvecklingsarbete i Open Journal System med stöd från bibliotekspersonal vid Linnéuniversitetet har också pågått under hela verksamhetsåret.

Utvecklingsarbetet gällande medförfattarskap har också fortsatt. Ett förslag till policy i enlighet med Vancouverreglerna har utarbetats och behandlats vid SWERA-konferensen 2022 samt i SWERA-styrelsen. Det finns nu också öppet tillgängligt på portalen. Bidragen till tidskriften granskas först av redaktionen för eventuell vidare granskningsprocess genom ”double blind peer-review” förfarande, vilket genomförs i tidskriftens publiceringsprogram Open Journal System och enligt tidskriftens bedömningskriterier. Författarna intygar vid insändning av sina manuskript bidragens originalitet. Sedan 1 januari 2021 publiceras samtliga bidrag Open-Access och lyder under Creative Common Licensen CC BY- ND.

Den tidigare genomförda översynen av samtliga policy och instruktioner, samt bedömningskriterier för tidskriften har under året ytterligare reviderats. En nationell sakkunnigförteckning är etablerad och uppdateras kontinuerligt. Under året har särskilt fördelningen av sakkunniga på landets olika lärosäten varit föremål för analys och diskussioner kring redaktionens arbete. En jämn fördelning över olika lärosäten och inriktningar har eftersträvats i rekryteringen av sakkunniga granskare.

Varje manus skickas in via OJS och processen styrs, koordineras och kvalitetssäkras av redaktionen, inklusive den anonyma sakkunniggranskningen av bidragen. Tidskriften publiceras och arkiveras i OJS, Lnu-Open samt universitetets backup-system. Härigenom kan vem som helst med tillgång till internet fritt ladda ner alla artiklar. Varje manus erhåller en DOI-länk. Redaktionen har också inlett ett utvecklingsarbete kring tidskriftens digitala format som idag är pdf. Ambitionen är att försöka tillhandahålla texterna även i xml-format, vilket möjliggör maskinläsning och läsning utan nedladdning. Det blir också en anpassning av materialet till olika digitala verktyg som läsplattor och mobiltelefoner. Detta kan bidra till att öka spridningen av tidskriften.

Redaktionen har också utarbetat tidskriftens policy för samförfattande som tagits fram i samarbete med SWERA och som gäller all publicering i tidskriften. Policytexten är publicerad på portalen och kan läsas här: <https://pedagogiskforskning.se/wp-content/uploads/2022/05/PfS-Riktlinjer-f%C3%B6r-samf%C3%B6rfattande-SWERA-Pedagogisk-forskning-i-Sverige-2022-05-25.pdf>

Under verksamhetsåret har ett nytt publiceringsformat och strategier för att sprida tidskriftens publiceringar prövats. I syfte att skapa en plattform för ett fördjupat och interaktivt samtal om tidskriftens temanummer har digitala panelsamtal lanserats. Panelsamtalet arrangeras av PfS-redaktionen och genomförs tillsammans med temaredaktörer och medverkande författare/forskare. Samtliga inblandade hjälps åt att bjuda in och sprida samtalet i lämpliga kanaler. Panelsamtalet riktar sig till alla intresserade inom det pedagogiska kunskapsområdet, från forskare, studerande och lärare i högre utbildning över till yrkesverksamma – och är tänkt att utgöra ett komplement till det publicerade numret. Ett av syftena med de inspelade samtalen är att dessa också ska kunna utgöra ett värdefullt inslag i undervisningen på landets lärosäten.

Panelsamtalet genomförs som ett modererat zoomsamtal, som spelas in för att dokumentera samtalet och för att göra det tillgänglig oberoende av plats och tid (enbart temanumrets gästredaktörer och författare samt redaktionen syns och hörs i den inspelade filmen; åhörare kan inte sätta på kamera eller mikrofon). Åhörare kan ställa frågor och kommentera via chatten. Den inspelade filmen lagras på Linnéuniversitetets databas (Lnuplay) och länkas till på tidskriftens portalsida www.pedagogiskforskning.se för att göra den tillgänglig för den intresserade allmänheten. Redaktionen äger den formella upphovsrätten till filmen, som lyder under licensen CC BY-NC-ND. Samtliga medverkande fyller i en samtyckesblankett, se: <https://pedagogiskforskning.se/panelsamtal/>

Det nationella rådet för Pedagogisk forskning i Sverige

Det årliga rådslaget för det nationella rådet ägde rum den 7 december 2022 kl. 15.30-16.30 via Zoom. Det nationella rådet har en avgörande roll för tidskriftens utveckling och förankring vid landets lärosäten. Rådslaget gav värdefull input på tidskriftens ställning och roll vid våra olika lärosäten (nuläge och utvecklingspotential), portalen www.pedagogiskforskning.se – roll, funktion och ställning (nuläge och utvecklingspotential), kvalitetsaspekter (nuläge och utvecklingspotential), temanummer – trender och tendenser inom det pedagogiska kunskapsområdet, review-processen samt verksamhetsplanen (diskussion och synpunkter).

I samtalet menade flera lärosätesrepresentanter att PFS utgör ett viktigt nationellt forum för forskning inom det pedagogiska kunskapsområdet, framför allt i tider då fler och fler känner att man behöver publicera internationellt. Tidskriften är, menade flera i rådet, synlig vid representerade lärosäten i det nationella rådet, den spelar en viktig roll inom både forskning och utbildning. Exempelvis har debatt2022 varit ett uppskattat inslag i kollegiala diskussioner på temat ”Pedagogisk forskning – relevant för vem och för vad?”. I sju bidrag från olika lärosäten diskuterades utmaningarna för utbildning, skola och lärande och vilka bidrag den pedagogiska forskningen kan ge, hur formeras och organiseras kunskapsområdet givet olika förväntningar i samhället? Ett viktigt samtal i ämnesområdets utveckling.

Recensioner är ett bidragsformat som redaktionen gärna vill arbeta mer aktivt med att synliggöra. Rådet diskuterade frågan om hur redaktionen kan uppmuntra fler författare till att inkomma med recensioner. Detta bidragsformat skulle till exempel kunna vara särskilt intressant också för forskarstuderande som läser mycket och som genom recensioner kan börja med att publicera sig. Ett särskilt ”call for papers” publicerades därför under våren 2023 för att stimulera till just bokrecensioner och fakultetsopponentens sammanfattande synpunkter.

Portalen är välfungerande och fyller en viktig funktion som ett nationellt forum för forskning inom det pedagogiska kunskapsområdet, enligt flera representanter i det nationella rådet. Statistiken för det gångna året visar på klart stigande siffror, ca 390 besök/dag samt ca 100 unika besökare/dag. Redaktionen uppmuntrar särskilt till att tipsa om forskarutbildningskurser vid de olika lärosätena för att öka samarbetet och samverkan inom kunskapsområdet. Den sammanställning på portalen över vilka forskarutbildningskurser som erbjuds på landets lärosäten är en uppskattad kommunikationskanal, där forskarstuderande kan få en bra överblick.

Det nationella rådet diskuterade också under rådslaget de panelsamtal i online-format kring temanummer som ägt rum. Under våren 2022 hölls det första panelsamtalet om temanumret ”Berättelser i pedagogisk forskning” (deltagande: Marie Karlsson, gästredaktör; Stig-Börje Asplund; Birgitta Ljung-Egeland, Håkan Löfgren, Ola Henricsson som författare). Den 6 december hölls ytterligare ett panelsamtal om temanumret ”Pedagogisk forskning i Antropocen” (deltagande: Hanna Sjögren och Hanna Hofverberg, gästredaktörer; Stefan Bengtsson, Iann Lundegård, Helene Hasslöf, Bodil Halvars, Emelie Moberg, Eva Ärlemalm-Hagsér, Hanna Hofverberg

som författare). De genomförda panelsamtalen har bidragit till fördjupat samtal om temat genom ökad interaktion och diskussion, men också en ökad spridning genom användningen av de inspelade samtalen i ett undervisningssyfte i olika utbildningar.

Under rådslaget diskuterades också vilka trender och diskussioner som är aktuella inom det pedagogiska kunskapsområdet.

Publicering

Redaktionell statistik Pedagogisk forskning i Sverige för verksamhetsåret 2022/2023

Översikt bidrag, under perioden 2022-09-01 2023-09-01

Tabell 1. Översikt över antal inkomna, refuserade och publicerade bidrag under perioden 2022-09-01 – 2023-09-01 (det föregående verksamhetsår inom parentes)

	Antal inkomna bidrag	Antal refuserade bidrag	Antal bidrag publicerade i ett nummer	Antal aktuella bidrag ”ahead of print”
Artiklar	32 (40)	8 (19)	23 (24)	20 (7)
Debatt	6 (7)	1 (0)	5 (7)	1 (2)
Essä	7 (2)	5 (0)	0 (2)	0 (0)
Recensioner	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)
Notat	0 (3)	0 (0)	0 (3)	0 (0)
Totalt	46 (52)	14 (19)	29 (36)	21 (9)

Tidskriften har under året fortsatt arbetat med redan initierade tematiska nummer. Utlysningarna har varit öppna för alla och annonserats i både tidskriften och på portalen i regel 10-12 månader före utgivning. Alla är då välkomna att skicka in manus. Varje manus granskas på vanligt sätt. I regel brukar minst 4-6 manus i relation till ett tema, accepteras för publicering. PFS har utvecklat policy för temanummer och ansvarsfördelningen mellan redaktion och externa gästredaktörer. Genom att arbeta

med temanummer, och behålla det redaktionella arbetet inom redaktionsgruppen, skapas kontinuitet i tidskriften vilket vi bedömer skapar en god grund för kritisk diskussion kring specifika teman inom kunskapsområdet. Vid sidan av temanummer finns även en ständigt öppen utlysning för så kallade 'open papers', där författare som skriver artiklar som passar in i tidskriftens målsättningar ('aim/scope') är välkomna att sända in sina manus för granskning. Alla bidrag publiceras även med längre sammanfattningar på engelska, vilket möjliggör även för en internationell publik att ta del av bidragens innehåll. Tidskriften tillämpar också s.k. 'ahead-of-print' för att snabbt tillgängliggöra ny forskning för sina läsare, innan de också får plats i den regelbundna utgivningen av tidskriftsnummer.

Under 2022 genomfördes en nationell ämnesdebatt på temat ” Pedagogisk forskning – relevant för vem och för vad?

Pedagogisk Forskning i Sverige bjöd under år 2022 in till en nationell debatt för att diskutera framtidens pedagogiska forskning. Vilka är utmaningarna för utbildning, skola och lärande och vilka bidrag kan den pedagogiska forskningen ge? Hur formeras och organiseras kunskapsområdet givet olika förväntningar i samhället?

Debatt2022 följde upp debatt2020 om praktikinära forskning, där formeringen av ett nytt framväxande paradigm diskuterats. I olika utredningar föreslås lärosäten, regeringen och skolhuvudmännen samverka för att förbättra skolans vetenskapliga grund. SWERA-konferensen 2022 aktualiserade också frågan om hur kunskapsområdets yttre och inre gränsarbete kan förstås i en tid av stora förändringar.

Ekonomi

Pedagogisk forskning i Sverige erhöll tidskriftsstöd från Vetenskapsrådet under 2020 med utbetalningsstart 1 januari, 2021. Det tidigare prenumerationssystemet har därför successivt fasats ut. Alla publikationer är sedan 2021- 01-01 tillgängliga open-access via portalen: www.pedagogiskforskning.se. Vetenskapsrådets finansiering sträcker sig fram till årsskiftet 2023–2024. Under våren 2023 gjordes en ny ansökan om tre-årigt tidskriftsstöd till Vetenskapsrådet (2024–2027). Beslut väntas i början av november, 2023.

Portal för pedagogisk forskning i Sverige

Hemsidan har fortsatt samma domän, www.pedagogiskforskning.se, men har sedan 19 september 2018 en ny layout och en rad nya funktioner. Här publiceras information om senaste nummer, tidigare nummer, redaktion, redaktionsråd och Call for Papers för kommande nummer etc.. Portalen rymmer dock dessutom en del nyheter såsom forum för debattinlägg, recensioner av nyutkommen litteratur, fakultetsopponenters sammanfattade synpunkter på aktuella doktorsavhandlingar, annonsering av för fältet relevanta konferenser, en forskarblogg och andra nyheter

såsom kurser inom forskarutbildning och inspelade panelsamtal. Dessutom rymmer portalen också en digital databas för professorsinstallationsföreläsningar från 1910 och framåt, till vilket nytt material tillkommer kontinuerligt. Portalen är också sedan 2021 värd för SWERA-organisationen och dess dokumentation.

Antal nedladdade artiklar

Nedan redovisas statistik angående antal nedladdade bidrag under perioden 2022- 09-01 - 2023-09-01 (föregående år inom parentes).

Tabell 2. Antal nedladdade bidrag under perioden 22-09-01–23-09-01 (det föregående verksamhetsår inom parentes)

Månad/År	Antal nedladdade bidrag
9/22	13 440 (6 391)
10/22	12 201 (15 403)
11/22	13 410(12 380)
12/22	12 294 (12 221)
01/23	17 448 (12 047)
02/23	18 408 (16 363)
03/23	14 188 (11 787)
04/23	12 168 (12 662)
05/23	14 715 (12 500)
06/23	5 280 (14 199)
07/23	2 575 (7 369)
08/23	7 133 (6 228)
Totalt	143 332 (139 550)

Figur 1. Utveckling av antal nedladdade artiklar över tid, 2018-09-01 – 2023-09-01

Statistiken visar utöver en tydlig långsiktig positiv trend (2018–2023) och ökning av antalet nedladdningar också på att besökare och läsare finns geografiskt utspridda vid många lärosäten i Sverige och i Norden

